మళ్ళీ రైలు తప్పిపోయింది

గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఒకరాత్రి..!! విజయవాడ జంక్షన్‌లో జీవితంలో రెండోసారి రైలు తప్పిపోయిన రేషన్ గుమాస్తా 'చంద్రుడు' బతుకు మబ్బు తెరల్లో పోరాడుతున్న కథ!

మధ్య మధ్య ఫ్లాష్ బాక్‌ల కలనేతతో కొంగ్రొత్త పద గుంభనలతో అల్లిన భావబంధుర మనోవైజ్ఞానిక నవల..!

రచనాకాలం: 1970

(గత సంచిక తరువాయి...)

"ఛీ ఛీ! ఆయనేం కాదు. ఆయన దేవుడు. ఈ మాత్రం తిరగడానికేనా ఆయన పెట్టిన భిక్షే కారణం" అంది తులసి. ఆ మాటలంటున్నప్పుడు - కృతజ్ఞత కన్నీళ్ళ రూపంలో బయటపడడం చూసి వలజ నివ్వెర పోయింది.

"ఏడుస్తారేం?" అంది - సినిమా ఏడుపు తప్ప - కన్నీళ్ళలో మరో అందం తెలీని వలజ.

చిరునవ్వుతో కళ్ళను తుడుచుకుంది తులసి. ఆ చిరునవ్వులో - ప్రపంచంలో ఏ పాతకాన్నయినా క్షమించగల ఔదార్యం - ఏ ఆనందమూ ఇవ్వలేని తృప్తీ కనిపించాయి. అది చూసి మరీ విస్మితురాలయింది.

"మీరేం తింటారు ఇంత గొప్పగా ఉండడానికి? - నేను బంగారం తింటాను - కాని, నేనిలా ఉంటానేం ఏనుగులాగ?"

"నాలో ఏం గొప్పతనం లేదు!" అంది తులసి సిగ్గుపడుతూ,

ఆ సిగ్గులోనూ ఎంతో అమాయకత్వం కనిపించి ఆశ్చర్యపోయింది వలజ.

అర్థంకాని ఆటబొమ్మని చేతికిస్తే, పసివాడు ప్రతి కీలూ పరీక్షగా చూస్తాడు. అది కదిలినా, చప్పుడు చేసినా, ఆడినా, కింద పడినా, పడకపోయినా - అంతా అపూర్వంగా, అపురూపంగా ఉంటుంది. తనకి తెలియని ప్రపంచమంతా కళ్ళముందు ఒక్కసారి సాక్షాత్కరించినట్టు పొంగిపోతాడు. అట్లాంటి తృప్తి ఏదో తులసిని చూస్తున్న కొద్దీ వలజకి కలిగింది.

"చెప్పండి! మీతో చాంద్ ప్రేమగా ఉంటాడా?" అంది వలజ, అలాంటి ప్రశ్నలకి ఏ స్త్రీ సమాధానం చెప్పదని తెలీక, సినిమా ప్రపంచంలో వేయకూడనివీ - చూడకూడనివీ నవ్వత పేర చెలామణీ అయినట్టు - వలజలోని వెర్రితలలన్నీ అలాంటి ప్రశ్నలుగా రూపొందాయి.

నవ్వేసింది తులసి.

"చెప్పరా!" అని భుజం కుదిపింది చిన్నపిల్లలాగ.

"ఆయన్ని చిన్నప్పట్నుంచి తెలుసన్నారుగా? - మీకు ఆయన స్వభావం తెలీదా?" అంది తులసి.

"ఎందుకు తప్పించుకుంటారు? సూటిగా చెప్పండి?" అంది, వలజ.

"నాకు ప్రేమంటే తెలీదు. ఆయనకీ తెలీదనుకుంటాను. మేమెప్పుడు అలాంటి విషయాలు మాట్లాడుకోలేదు. నాకు జబ్బు చేస్తే రాత్రిళ్ళు నా పక్క దగ్గర గడిపారు. నేను చలిగాలిలో బయటికి వస్తే ఆయనకి వెర్రికోపం వచ్చేది. ఒకసారి నన్ను కొట్టారు కూడాను. అదేనేమో ప్రేమంటే!"

అప్రతిభురాలయి ఆమెను గమనిస్తూ ఉండిపోయింది వలజ.

తనతో వేళాకోళం ఆడుతోందేమోనని మొదట సూటిగా గమనించింది. కాని లేదు. ప్రతీమాట నమ్మి, గుర్తుకు తెచ్చుకుని - ఆ అనుభవం పట్ల ఎంతో గౌరవంతో, భక్తితో ఏదో అపూర్వమయిన అనుభూతిని పంచి ఇస్తున్నట్లు చెప్పింది తులసి.

"ఇదా ప్రేమంటే!" అంది వలజ, విస్కీ పెదవులతో రంగరాజు ముద్దుల్ని, కారు ఏక్సిడెంటులో దెబ్బలు తగిలితే - రెండువేల ఖర్చుతో చేయించిన కాలు ఆపరేషన్నీ, తనకోసం ప్రత్యేకంగా కొన్న కెనేడియన్ జాతి కుక్క పిల్లలని గుర్తుచేసుకుంటూ.

"మరెలా ఉంటుంది?" అంది తులసి.

"మీరు భలేవారే! ఆ పిచ్చి వాడికి తోడు మరో పిచ్చివాళ్ళు పోగయారు" అంది వలజ. అంతలో ఓ చిన్న సన్నివేశం గుర్తుకొచ్చింది. కిందకి వంగి తులసి చెవిలో చెప్పింది.

"మేం ఆడుకునే రోజుల్లో ఒకసారి మా మావిడి తోపులో మామిడికాయ కోశాడు చాంద్. నేను పరుగెత్తికు వచ్చి నాకూ పెట్టమన్నాను. అప్పటికే ఎంగిలి చేశాడు. మంచి పరువానికి వచ్చిన కాయ. ఎంగిలి కనక పెట్టనన్నాడు. నా కదే కావాలన్నాను. ఇద్దరికీ మాటా మాటా పెరిగింది. ససేమిరా ఎంగిలి ఇవ్వనన్నాడు. నేను లాక్కోబోయాను. మీదపడి రక్కాను. తప్పించుకున్నాడు. కాని ఇవ్వలేదు. మా తోటమాలిని పిలిపించి చంద్రుణ్ణి కొట్టించి ఆ కాయలాక్కున్నాను. కసిగా అతని ముందే ఆ ఎంగిలి కాయనే తినేశాను. బిక్కమొహం వేసుకుని తోటలోంచి వెళ్ళిపోయాడు చంద్రుడు. ఆ తర్వాత, చాలా విచారించాను చంద్రుడిని కొట్టించినందుకు. అప్పుడే కాదు, ఇప్పుడు అది తలుచుకుని, అతని జాలి ముఖం గుర్తుచేసుకుంటే బాధగా ఉంటుంది. తర్వాత, పెద్దవాళ్ళమయాక - మామిడితోపంతా ఎన్నో కాయలు కాసేది. కాని, ఒక్క కాయా చంద్రుడు ముట్టుకోలేదు. అంతేకాదు. ఎన్నడూ మామిడికాయ తినలేదు."

"నిజం, మామిడికాయ పళ్ళు ఆయన తినరు" అంది తులసి కూడా.

ఇద్దరూ ఒక గొప్ప రహస్యాన్ని పంచుకున్న ఆప్తుల్లాగ అయిపోయారు.

"నాదే పొరపాటు - ఆనాటి నా పొగరువల్ల ఇవాళ్టికీ చాంద్ శిక్షని అనుభవిస్తున్నాడు. కమ్మని మామిడి పండు తినని బ్రతుకేమిటి?" అంది వలజ. ఎనుబోతు - నాలుగు ఆపిల్ పళ్ళూ, వెండి నగిషీ చేసిన కత్తీ తెచ్చాడు. తాళం గుత్తి వలజ చేతిలో ఉంచి మాయమయాడు. ఎర్రటి శాలువను ఒళ్ళో పరచి - పొందికగా ముక్కలు తరిగింది వలజ.

"తినండి!"

"అబ్బే! నాకు అలవాటు లేదు."

"మంచివారే! *ఆపిల్ పళ్ళు తినడానికీ, పండు వెన్నెల్లో నిద్రపోవడానికి అలవాటేమిటి?* ఇది విషం కాదు. మిమ్మల్ని పదహారేళ్ళ క్రిందటే నాకెందుకు తెలీదా అని అనిపిస్తోందిప్పుడు. అందం, అమాయకత్వం ఇంత ఆకర్షణీయంగా ఉంటాయని నాకు తెలీదు. తినండి!" అని తొందర చేసింది. బండి చక్రంలో పడ్డ వేళ్ళు కదిపితే జివ్వుమంటున్నాయి. ఈ చెయ్యి తియ్యడానికి వీలులేదు. అయినా, నొప్పి తెలియకుండా ఆపిల్ ముక్కను అందుకోబోతే - రక్తం చిమ్మిన నాలుగు వేళ్ళూ వలజ కంటబడ్డాయి.

"అదిగో చేతికి దెబ్బ! కొట్టలేదంటారేం? ఆ బ్రూట్‌ని మీరు క్షమించకూడదు."

దెబ్బ తగిలిన చేత్తోనే ఆమె నోరు మూసింది తులసి. "గట్టిగా అరవకండి! ఆయన వింటే బాధపడతారు. ఇది ఆయన కొట్టిన దెబ్బ కాదు. నేను తెచ్చుకున్నా. చెయ్యి బండిలో పడింది." అందితులసి.

దెబ్బ తగిలిన నాలుగువేళ్ళనీ చేతిలోకి తీసుకుని నెమ్మదిగా రాసింది వలజ. ఆపిల్ ముక్కల్ని నోటికి అందించింది. ఈ పదహారేళ్ళలో మారిన వ్యక్తిత్వం - ఇలా ఈ క్షణంలో ఉపయోగానికి వచ్చింది.

"ఇలాంటప్పుడు తగిలిన దెబ్బలు నాకెంత మేలు చేస్తాయో మీకు తెలీదు. ఈ దెబ్బల్ని చూసి ఆయన గుండె కరిగేలా జాలిపడతారు. మరి నాలుగయిదు నెలలు ఆయన మనస్సు మెత్తబడిపోతుంది. ఆ నాలుగయిదు నెలలూ కలలాగ తియ్యగా గడిచిపోతాయి -" కంఠంలో గాద్గదికం చూసి దుఃఖం అనుకుని జాలిపడింది వలజ.

"అంటే - ఏం చేస్తాడేం?" అని అడిగింది.

"నన్నేమీ అనరు. నేనేం వండితే అది తిని లేచిపోతారు. నాతో ఏం మాట్లాడరు. నా కుంటితనానికి విసుక్కోరు. ఆయన దృష్టిని పడితే సహాయం చేస్తారు - రాత్రిళ్ళు ఆయనకి పక్క వెయ్యనిస్తారు. పొద్దుటే కాఫీతెస్తే పలకరిస్తారు."

వలజకి కన్నీళ్ళు అప్రయత్నంగా కమ్ముకొచ్చాయి. "ఇవా మీరనుభవించే అదృష్టాలు! - మీకు తగిలిన దెబ్బలకి లభించే ప్రతి ఫలాలు! మీరు కనే కలలు!"

వలజ వెక్కిరింత తులసి ఆనందాన్నేమీ చెదరగొట్టలేదు. కాగా, ఆ ఆనందం అలాంటి వెక్కిరింతకి మరింత పెరిగినట్టు అనిపించింది."నీకేం తెలుసు ఈ ఆనందం?" అన్న నిర్లక్ష్యం ఆ చూపులో, ఆ నవ్వులో కనిపించింది.

ఆకాశం మీద ఎగిరే పక్షి నేలమీద తీవిగా నడిచే లేడిపిల్లని చూసి అబ్బురపడుతుంది. నేలమీద నడిచే లేడిపిల్ల తనమీద విచ్చలవిడిగా ఎగిరే పక్షిని వింతగా చూస్తుంది.

"ఇలాంటి ఆప్యాయతల మధ్య మీకు పిల్లలెలా కలిగారబ్బా!" అంది వలజ గడ్డం కింద చెయ్యి పెట్టుకుని.

"అది నా అదృష్టం. మా బాబుకూడా బ్రతికివుంటే - ఇప్పటికి పదేళ్ళవాడు అయివుండేవాడు," అంది తులసి.

కొడుకు పుట్టడంలో సంతోషం, వాడు లేకపోవడంలో దుఃఖం - ఈ రెండూ తెలీని వలజ ఆమెను విచిత్రంగా చూసింది.

"పెద్దమ్మాయికి ఎన్నేళ్ళు?"

"పదహారు. దానికి త్వరగా పెళ్ళిచేసేశారు. త్వరగానే కొడుకు పుట్టాడు. మా మనవడిది ఆయన పేరే!" అదేదో అద్భుతంలాగా చెప్పింది తులసి.

అలా ఆనందంగా చెప్పుకోవలసిన అనుభవాలు - ఏమైనా తన జీవితంలో ఉన్నాయా అని వెతుకుతూంది వలజ. ఎక్కడో ఏవో మసక బారిపోయిన చిన్న చిన్న జ్ఞాపకాలున్నాయి. అవి అనుభవాలుగా ఎదగని చిన్న చిన్న సన్నివేశాలు.

"మీరు సినిమాల్లో వేషాలు వేస్తారా?" అని అడిగింది తులసి అమాయకంగా,-

వలజ నవ్వింది - "నేను వెయ్యను. మా ఆయనకి ఇష్టం లేదు. కాని, సినిమాల్లో చాలామంది చేత ఆయన వేషాలు వేయిస్తుంటారు. ఏం? మీకు చూడాలని ఉందా?"

"అమ్మయ్యో! నాకు చచ్చేంత సిగ్గు!" అంది తులసి ముఖం ఎర్రబరచుకుని.

"ఏం సిగ్గు ఎందుకని? వాళ్ళు సినిమాల్లో నటించి ధనవంతులవుతున్నారు. *మీకు వాళ్ళు అందరాని దేవతల్లాగ కనిపిస్తున్నారు. ఈ వ్యాపారంలో ఉన్న తమాషాయే అది. ఏది వాస్తవమో - అది దూరంగా, స్వచ్ఛంగా, పవిత్రంగా, ఎక్కడో ఉంటుంది. ఏది కృత్రిమమో, అది గొప్పగా అందంగా అపురూపంగా దర్శనమిస్తుంది. పవిత్రతని ఊహించుకుని ఆడంబరాన్ని అంగీకరిస్తారు ప్రజలు."* వేదాంతిలాగ ఆపిల్ ముక్కల్ని నములుతూ అంది వలజ.

ఉన్నట్టుండి "మీరు మద్రాసు వస్తున్నారటగా? వచ్చినప్పుడు మా ఇంటికి వస్తారా?" అనడిగింది వలజ.

"ఏమో, ఆయనకి ఇష్టముంటే.."

"చాంద్‌కి ఇష్టంలేకపోవడమేమిటి? చెవి పట్టుకుని లాక్కుపోతాను. మీరు రావడమే నాకు ముఖ్యం. చెప్పండి. వస్తారుగా మీకోసం నా కారు పంపుతాను."

సిగ్గుతో, ఏదో భయంతో తులసి నాసికాపుటాలు ఎగిరిపడ్డాయి. ముఖం కందగడ్డయిపోయింది.

"అక్కడ మీతో ఎంతమంది ఉంటారు?"

"అదే మా దురదృష్టం. పెద్ద పెద్ద భవంతులు కట్టుకుని - అందులో ఒంటరిగా తోచి చావక ఏడుస్తుంటాం మేము. ఇప్పుడు చూడండి. ఇంతమంది మధ్య మీరు హాయిగా కూచున్నారు. అక్కడ ఒంటరిగా నేను తోచక చస్తున్నాను. ఈ గందరగోళం, అల్లరీ, అలజడీ నాకెంత ఇష్టమో మీకు తెలీదు. మద్రాసు వస్తే, మీతోటే నేను రోజంతా గడుపుతాను," అంది వలజ లేస్తూ.

ఆమె ఆప్యాయతకి తులసి వణికింది. ఆ వణుకుని గమనించి తన చుట్టూ ఉన్న ఎర్రటి శాలువా తీసి తులసి చుట్టూ కప్పింది. తులసి తెల్లబోయి చూస్తుంటే - "ఉండనివ్వండి - మీరు మా ఇంటికి రావాలన్న గుర్తుగా ఉంటుంది. చాంద్ ఎక్కడో ప్లాట్ ఫారమ్ మీద తిరుగుతున్నట్టున్నాడు. కనిపిస్తే నేను రమ్మన్నానని చెప్పండి," అంటూ లేచి వెండి పొన్నుగల చాకు తిప్పుకుంటూ నడిచి వెళ్ళిపోయింది వలజ.

ఎవరో దేవత ప్రత్యక్షమయి తన సాన్నిధ్యమనే వరాన్ని ప్రసాదించి, అంతలో మాయమయినట్టు భావించుకుంది తులసి. ఆ దేవతా సాక్షాత్కారానికి గుర్తుగా ఎర్రటి శాలువా వంటిమీద ఇంకా మెరుస్తోంది. ఏపిల్ ముక్కలు ఇంకా బల్లమీద ఉన్నాయి. ఆమె దృష్ట్యా లోగడ ఎన్నో మధురక్షణాలు గడిచివుండవచ్చు. కాని, ఇది తులసి జీవితంలో చాలా 'ఖరీదయిన' క్షణాలు.

11

కాంతయ్యగారు కన్నుమూయడంతో రంగరాజు జీవితంలో కొన్ని సమస్యలు విడిపోతే - చంద్రుడి జీవితంలో కొన్ని సమస్యలు కూడుకున్నాయి. సినిమా హాలు పోయి రైసు మిల్లు ఏర్పడుతున్నవేళ ఇద్దరే ఆ మార్పుకి బాధపడ్డారు. కాంతయ్యగారు, చంద్రుడు. మర్నాడు తనకి ఇక ఆస్కారమేమిటో అర్థంకాని పరిస్థితుల్లో రాత్రి మాగన్నుగా నిద్రపోబోతే - ఓ రాత్రివేళకి ఎవరో లేపారు - కాంతయ్యగారికి వచ్చే ప్రాణం పోయే ప్రాణంగా ఉందని. ఆ రాత్రి మరోగంటకి ముక్కోటి ఏకాదశి మొదటి ఝామున కాంతయ్యగారు పోయారు.

తెల్లవారాక - రంగరాజు ఎంతకీ రాక బాధపడే సమయంలో - తానయి చంద్రుడు ఆదుకుని, తనకి మొదటినుంచీ అండగా నిలిచిన కాంతయ్యగారిని బుగ్గిచేసి వచ్చాడు. తన తండ్రిపోయాక కుటుంబానికి ఇంత ఆస్కారం కల్పించి, తల్లిపోయాక కూడా తనని పధ్నాలుగు సంవత్సరాలుగా చేరదీయడం, ఆఖరికి - తనచేత ఈ చివరి కర్మ చేయించుకోడానికేనేమో ననిపించింది. ఏమైనా, అంతా అసంకల్పితం. రంగరాజు కాక, అతనే అల్లుడయివుంటే, ఆ పని అలాగే జరిగేది, ఇప్పుడయినా మరో విధంగా కర్మ జరగనే జరిగింది.

వలజ కారు వెళ్ళిపోయేవరకూ ఆ దారినే చూస్తూ గ్రామం చివరవరకూ నడిచి, అభాషలో వలజా ఓదార్చింది. ఇప్పుడు ఈ శూన్యం నుంచి తనని ఎవరూ రక్షించి లేరనిపించింది.

రాత్రి శ్మశానం వేపు నక్కలు పరిగెత్తే వేళవరకూ అక్కడే గడిపి, ఇంటికి నడిచి వచ్చాడు. జేబులో వలజ ఇచ్చిన ఏభై ఉన్నాయి. మర్నాటినుంచీ ఏం చెయ్యాలి? ఉద్యోగం లేదు, ఆదరించే దిక్కులేదు.

అయినా, ఎదురొచ్చిన అవసరాలను తీర్చుకోవడమే తప్ప, రాబోయే అవసరాలను ఎదుర్కొనే సన్నాహం చంద్రుడికి కొత్త, ఇప్పుడు ఈ ఏభై రూపాయలు అక్కరకు వచ్చాయి. అలా మూడు నెలలు పిచ్చిగా - ఆ గ్రామంలోనే తిరుగుతూ గడిపాడు.

ఇప్పుడు కాంతయ్యగారి సినిమా హాలులో రైసుమిల్లు నడుస్తోంది. తను టిక్కెట్లు అమ్మే చిన్నగదిలో నైట్ వాచర్ పెద్ద జాగిలాని పెట్టుకుని ఇరవైనాలుగ్గంటలూ కునుకు తీస్తూ ఉంటాడు.

హాలులోంచి బల్లలూ అవీ తీసేశారు. ఏవో పెద్దయంత్రాలు శబ్దం చేస్తూ పగలంతా కదులుతుండేవి. ధాన్యపు పొట్టు ఆ ప్రాంతమంతా రేగుతుండేది. సాయంకాలం వేళ ఆ ప్రాంతీయుల అభిరుచుల్ని తీర్చే ఆ ఆవరణ ఇప్పుడు వాళ్ళ ఆకలికి తీర్చడానికి వినియోగపడుతుంది. ఆ చావిడిలో కూర్చున్నంతసేపు కూర్చుని ఇంటికి పోయేవాడు. రైసు మిల్లులో పని దొరుకుతుందేమోనని చూశాడు. కాని తనకి పనిలేదు. యంత్రాన్ని నడిపే మనుషులిద్దరు, పదిమంది కూలీలు, ఒక ముసిలి గుమాస్తా, రాక్షసుడివంటి నైట్ వాచరు, పెద్దకుక్క - ఇంతే ఉద్యోగులక్కడ. తనకి టిక్కెట్లు అమ్మడం తప్ప మరేమీ చేతకాదు. అలాంటి నాజూకయిన ఉద్యోగం అక్కడేమీ లేదు.

రోజులు గడిచేకొద్దీ, ముందురోజులు ఎలా గడపాలా అన్న సమస్య ఎక్కువగా కనిపించసాగింది. ఎవరో విశాఖపట్నంలో ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయని చెప్పారు. జేబులో ఉన్న ఏడు రూపాయలతో చోడవరం వరకూ నడిచివచ్చాడు. చివరిసారి తన గ్రామన్ని వదిలిపోతూ, వదలిపోయే రోజు రైసుమిల్లూ - కాంతయ్యగారి మామిడి తోపూ - తను పుట్టి పెరిగిన పాక, అటు శిథిలమయిన బడి మళ్ళీ మళ్ళీ చూస్తూ ఆ గ్రామంలోని నాలుగువీధులూ పిచ్చిగా తిరిగాడు. చీకటి పడుతూ, పడుతూండగా చోడవరం బయలుదేరిపోయాడు. అక్కడ నుంచి రూటు బస్సులో విశాఖపట్నం చేరుకున్నాడు.

అదో కొత్తప్రపంచం. అక్కడ తనకెవరూ తెలీదు. ఏం చెయ్యదలచుకున్నాడో తెలీదు. తనకే ఉద్యోగం చేతనవునో తెలీదు. ఉన్న రెండుమూడు సినిమా వాళ్ళ చుట్టూ తిరిగాడు. ఎవరూ తనమాట వినిపించుకోలేదు. అక్కడ టిక్కెట్లు అమ్మేవాళ్ళు తనకంటే షోకైనవాళ్ళు; తనకంటే తెలివితేటలున్న వాళ్ళు. ఆ ఉద్యోగాలు పెద్దవి. రూపాయలు తొందరగా కరిగి పోయాయి. వలజ ఇచ్చిన డబ్బులో చివరి రెండురూపాయలతో ఇక విశాఖపట్నంలో ఉండడానికి భయమేసి బస్సెక్కి చోడవరం వెళ్ళిపోదామని బస్సుడిపోకి వస్తే ఎవరో జేబు కొట్టేశారు. మాసిపోయిన జేబుకి కన్నం చూసుకుని, ఇక ఏం చేయాలో తెలీక భయమేసి ఏడ్చేశాడు చంద్రుడు. అదిగో, అప్పుడు పరిచయమయ్యాడు నరసయ్య.

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)

ఈ నవల క్రిందటి భాగం ఇంకా చదవలేదా..? లేక మళ్ళీ ఒకసారి చదువుదామనుకుంటున్నారా? వెంటనే కౌముది గ్రంథాలయాన్ని సందర్శించండి..
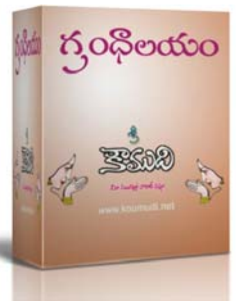
Click here to go to KOUMUDI Library